

PUHEENJOHTAJAN PARRAN JUPINOITA

Vuodenaikojen pimein vaihe lähenee. Pimeyden keskellä huomaamme, kuinka paljon kaupungit ovat satsanneet julkiseen valaistukseen. Valaistus ei rajoitu enää pelkkien raiteiden ja reitien valaistukseen. Valaistuksella luodaan nykytekniikalla huikeita esityksiä ja aivan uudenlaisia kaupunkitiloja ja -kohteita. Valaistus oikein suunniteltuna luo pääsääntöisesti hyvää mieltä kaupunkilaisille.

Alla muutamia kaupunkivalaistuksen linkkejä:

[Valon kaupunki - Jyväskylä](http://jyvaskyla.fi) (jyvaskyla.fi)

[Lux Helsinki 2021](http://luxhelsinki.fi) (luxhelsinki.fi)

[Lumo -valofestivaali - Lumo-ilmio](http://ouka.fi) (ouka.fi)

[Tampereen Valoviikot](http://tamperefi.fi) tai #valoviikot (tampere.fi)

Hyvinvointiin kaipaamme myös pimeyttä. Helsingissä tehdään Suomen ensimmäistä häiriövalon vähentämisen selvitystä. Tavoitteena on valaistukseltaan rauhallinen pimeänajan maisema ja kirkkaampi tähtitaivas. Myös mahdollisimman pimeinä säilytettävät alueet selvitetään.

Etelä-Suomessa viheriöt ovat vielä näkyvissä ja pohjoisemmassa, kuten Oulussa ja Rovaniemellä hiihdetään ja luistellaan jo luonnonvaraisilla laduilla ja luistelukentillä. Talven aktiviteetit ovat tärkeitä tässä vielä meidän rajoitetussa pandemiatilanteessa. Suurien ryhmien tapaamiset on kielletty ja monet liikuntahallit ovat kiinni. Saamme olla onnellisia, että meillä on julkisia viher- ja liikuntapalveluita. Toivon, että niille tulevaisuudessakin riittää rahoitusta ja päättäjät huomaavat niiden tarpeellisuuden.

Kuluvan vuoden aikana monia tapahtumia on jouduttu peruuttamaan. Meillä on kuitenkin tulossa **helmikuun 2021 alussa RAMS:n liittyvä webinaari**. Osallistuminen on helppoa ja jäsenille maksutonta. **Keväämmällä on tulossa viheralueiden turvallisuuteen liittyvä koulutus**. Toivottavasti se voidaan jo pitää livenä, kuten **Oulun kesäluentopäivät 18.-20.8.2021**. Koulutuksista lisää jäsenkirjeessä.

Jäsenmaksut ovat tulleet postin välityksellä. Muistakaa maksaa ne ajallaan, jotta saatte valinnaisesti myös VY-lehden tulevana vuonna.

Toivotan teille kaikille erittäin rauhallista joulun alusviikkoa sekä tulevaa joulua sekä hyvää uutta vuotta 2021. Ollaan aktiivisia viheralan puolestapuhujia ja verkostoidutaan jatkossakin eri alojen ja yhteistyökumppanien kanssa.

Konttoristaan Ylöjärven Kurusta

Timo Koski
puheenjohtaja

Seuraa meitä FB:ssä ja Instagramissa

Kaupunginpuutarhurien Seura ry

@kaupunginpuutarhurienseura

JÄSENASIOITA

JÄSENMÄÄRÄ joulukuussa 2020

Aktiivijäseniä	140
Eläkeläisjäseniä	87
Jäsenmäärä yhteensä	227 (joista kunniajäseniä 9 hlöä)

JÄSENMAKSUT

Uudet jäsenmaksut on postitettu aktiivijäsenille ja niille eläkeläisjäsenille, jotka ovat tilanneet Viherympäristölehdien. Huomioithan, että jäsenmaksulaskun maksaminen on jäsenyytesi jatkumisen edellytys!

Seuran uusi hallitus kokoontui ajan mukaisesti netissä, Teamsin välityksellä. Yläriivi vas. oikealle: Leila Grönholm, Pekka Engblom, Tuija Pajunen. Keskellä: Esa Rouvali, Marko Vuorinen. Alarivi: Pirjo Kosonen, Matti Nikoskelainen, Susanna Lappalainen. Alhaalla oik. pikkukuvassa Timo Koski.

Kaupunginpuutarhurien Seura Ry:n vuoden 2021 koulutuspäiviä

Varaa kalenteriin!

Siirtyminen uuteen viheralueiden kunnossapitoluokitukseen – RAMS 2020 ja VKT 2021
Tiistaina 2.2.2021 klo 9:30-15:00

Koronatilanteen vuoksi koulutus järjestetään Teams -etäyhdyden välityksellä. Koulutustilaisuus on **seuran jäsenille ilmainen, hinta muille osallistujille 45€**.

Ilmoittautumislomake aukeaa seuran nettisivuilla tammikuussa, viikolla 2. Ilmoittautuneet saavat kutsun Teams -kokoukseen. Muista täyttää ilmoittautumislomakkeeseen sähköpostiosoite, johon kokouslinkki lähetetään.

Ilmoittautumislomakkeella voi lähettää myös omia kysymyksiä aiheesta.

Alustava ohjelma

9:30	Teams kirjautuminen tilaisuuteen avataan
9:35	Tilaisuuden avaus, Timo Koski Tampereen kaupunki
9:45	Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2021, Hanna Tajakka Viher-Arkki
10:45	tauko (15 min)
11:00	Kunnossapitoluokituksen käyttöönotkokokemuksia viidessä eri kaupungissa
12:00	tauko (30 min)
12:30	Viheraluekunnossapidon yleinen työselsustus VKT 2021, Hanna Tajakka Viher-Arkki
13:30	tauko (15 min)

13:45	Kunnossapidon omavalvontajärjestelmän toimintamalli, Toivo Salokannel Ramboll Finland Oy
14:45	Keskustelu, kysymykset
15:00	Tilaisuuden päättäminen

KPS ry pidättää oikeuden ohjelmamuutoksiin. Vahvistettu ohjelma julkaistaan kokonaisuudessaan seuran nettisivuilla.

PUISTOJEN TURVALLISUUS – luentopäivä

Ajankohta: **Maalis-huhtikuussa 2021**

Luentopäivän aiheena **työturvallisuus sekä puistojen ja leikkipaikkojen käyttäjäturvallisuus**.

Luentopäivä järjestetään mahdollisuuksien mukaan Vantaalla. Jos koronatilanne ei mahdollista läsnäoloa, tilaisuus järjestetään etäseminaarina.

KAUPUNGINPUUTARHURIEN SEURAN KESÄLUENTOPÄIVÄT 2021 Oulussa 18.-20.8.2021

Ohjelma julkaistaan seuran nettisivuilla:

www.kaupunginpuutarhurienseura.fi/kesaluentopaivat/

Ulkotekojäää liikuttaa Hämeenlinnassa

Hämeenlinnan torille toteutettiin talvikaudelle 2019-2020 ulkotekojääkenttä, joka liittyi 'Tulen ja Jään Joulu' -tapahtumaan. Tapahtuman järjestäjinä olivat silloin Hämeenlinnan Nuorkauppakamari ja Kaupunkikeskustayhdistys ry. Luistelukenttä sai erittäin hyvän vastaanoton ja kaupunki päätti jatkaa palvelua oman toiminnan puitteissa myös tulevina talvikausina.

Kentälle etsittiin uusi, tasaisempi sijoituspaikka Sibeliuksenkadun ja Hallituskadun kulman pysäköintialueelta, missä se sijoittuu toiminnallisesti, kaupunkikuvallisesti ja muuhun toritoimintaan parhaiten sopivalle paikalle. Pysäköinnille osoitettiin uudet korvaavat paikat väliaikaisesti torin ylälaitaan. Kenttä pidetään käyttökunnossa maaliskuun 2021 puoleenväliin asti.

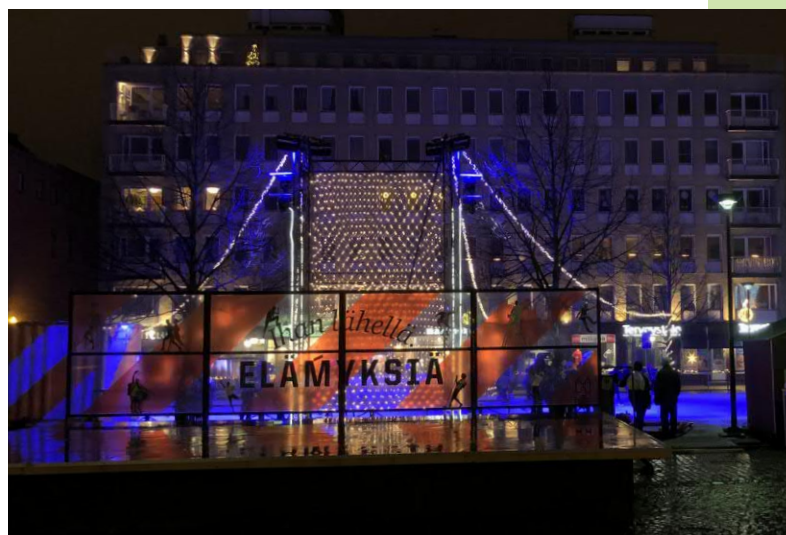
Kenttä on jälleen saanut suuren suosion. Luistelijoita riittää jopa ruuhkaksi asti. Kenttä on maksuttomasti käytössä kaikkien vapaaseen luisteluun, pelaaminen ei ole sallittua. Kenttä on saanut seurakseen juhla-valaistuksen ja tietenkin torilla seisoo Hämeenlinnan perinteinen joulukuusi. #Hämpton valokirjaimet ovat myös keränneet ihastelijoita.

Valon Juhlaa

Kaupunkia on tehty näkyväksi myös erilaisilla juhla-valaisuil-la. Asukkailla oli marraskuun aikana mahdollisuus ehdottaa kohdetta kaupungin alueella, sekä kantakaupungissa että pitäjissä, toteutettaville juhla-valaisuille. Toiveiden pohjalta valaistiin Varikonniemi, Iittalan vanha puukoulu ja Designmuseum, Hanssin Jukka kauppakeskus Tuulosessa, sankarihaudat sekä pääkirjasto. Valaistustapahtumat ovat saaneet kaupunkilaisia runsain joukoin liikkeelle ja sosiaalinen media on täyttynyt upeista juhla-valaistuskuvista.

Yksi odotetuimmista valaisukohteista, Hämeen linna, kietoutuu juhla-valaisuun 14.12.-27.12. Luvassa on sekä valaisukilpailun voittajien mielikuvituksellisia valaisuja että ammattilaisten suunnittelema lumoava joulu-valaisu.

Kuvia juhla-valaistuksista voi käydä katsomassa @VisitHämeenlinna.fi -facebook sivustolla. Sieltä löytyy myös hauska, vuoden 2020 joulukalenteri, joka kannattaa selata läpi, vaikka vähän jälkijunassa. Siinä seikkailee Hauholainen, suureksi some-suosikiksi noussut 'Pertti – Perseivä laboratorinnoutaja'.

TEKSTI JA KUVAT: Susanna Lappalainen

Kaupunkipuuterveiset Tampereelta

Me kaikki viherammattilaiset ymmärrämme, että kaupunkivihreä on erittäin olennainen osa viihtyisää kaupunkitilaa ja kaupunkivihreästä puut ovat kaikkein merkittävien osatekijä. Kaupunkipuustolla voidaan tuottaa ilmeikästä, omaleimaista ja kaikilla aisteilla koettavaa kaupunkiympäristöä. Kaupunkipuut tietenkin tuottavat lisäksi monipuolisesti ekosysteemi-palveluita.

Tampereen kaupunki haluaa varmistaa, että Tampereen vehreä ilme säilyy myös tuleville sukupolville, siksi kaupunki käynnisti loppuvuodesta 2019 kaupunkipuulinjauksen laadinnan. Tampereen kaupunkipuulinjauksen taustalla ovat useat kaupungin laatimat strategiset tavoitteet, ohjelmat, linjaukset ja toimintamallit. Niissä on asetettu tavoitteita muun muassa luonnon monimuotoisuuden lisäämiselle, kaupunkikuvan kohentamiselle, hyvän elinympäristön tuottamiselle, tamperelaisen kulttuurihistorian säilyttämiseksi sekä hiilineutraalille Tampereelle vuoteen 2030 mennessä.

Kaupunkipuulinjauksen avulla pyritään tukemaan näiden tavoitteiden saavuttamista.

Kaupunkiympäristössä selvä tarve turvata puiden tulevaisuus

Kaupunkipuulinjaus on valmisteltu poikkihallinnollisessa työryhmässä, joka kokoontui kuudesti vuoden 2020 aikana. Lisäksi oli useita pienryhmiä, joissa käsiteltiin yksikkökohtaisia kaupunkipuihin liittyviä prosesseja. Linjaustyön aikana huomattiin varsin nopeasti, että puihin liittyvissä prosesseissa on kehitettävää. Tästä syystä toimintatavoitteiden jalkauttamista varten koottiin sisäiseen kehitysohjelmaan vuosittain päivitettävä työliite, johon on kirjattu käytännön toimenpiteiden osalta vastuu- ja yhteistyötahot sekä alustava toimenpiteiden aikataulus.

Kaupunkipuulinjaus viedään ohjeellisena hyväksyttäväksi yhdyskuntalautakuntaan ja tiedoksi muihin osallisiin toimielimiin. Kaupunkipuulinjaus valmistunee myös hyväksymisen osalta viimeistään alkuvuodesta 2021. Linjaus päivitetään kokonaisuudessaan 10 vuoden välein.

Tampereen kaupunkipuulinjaus on siis kaupungin yhteinen tahtotila, jonka päätavoitteina ovat puutietämyksen lisääminen sekä puiden hyvinvoinnin ja niiden tuottamien ekosysteemi-palvelujen turvaaminen haasteellisessa kaupunkiympäristössä. Linjauksella Tampere määrittää ja julkistaa kaupunkipuita koskevat periaatteensa ja toimintatapansa. Halu on selkiyttää kaupunkipuiden ympäristössä tapahtuvaa toimintaa sekä tunnistaa ja vastuuttaa kaupunkipuihin liittyvät prosessit.

Kaupunkipuulinjauksen avulla pyritään lisäksi ohjaamaan istutettavien puiden lajistoa monimuotoisemmaksi ja varmistamaan kaupunkipuuston säilyminen muuttuvissa ilmastolosuhteissa.

Kaupunkipuulinjaus linjaa erityisesti julkisten puistojen, katualueiden ja kiinteistöpihojen puiden käyttö- ja hoitoperiaatteita. Edellä mainittujen lisäksi halutaan neuvoa ja ohjata myös yksityiskiinteistöjen pihapuiden käyttöä. Valtaosa vihreää kaupunkikuvaa tuottavasta kaupunkipuustosta kasvaa yksityiskiinteistöjen piha-alueilla, mistä syystä on tärkeää huomioida, miten kiinteistön omistajia tuetaan ja kannustetaan oman puuomaisuuden hoitoon ja lisäämiseen.

Kuntalaiset halutaan herättää huomaamaan kaupunkipuiden merkitys

Samanaikaisesti linjauksen laadinnan kanssa aktivoitiin asukkaita huomaamaan kaupunkipuut. Kaupunkilaisten mielipuita sekä toiveita uusille puuistutuksille selvitettiin verkkokyselyn avulla touko-kesäkuussa 2020. Samaan aikaan oli käynnissä myös Instagram-kampanja, jossa kaupunkilaisia kannustettiin julkaisemaan omia puukuviaan tunnisteella #tamperepuut.

Tietoa kaupunkipuulinjauksen etenemisestä jaettiin muun muassa Tampereen kaupungin verkkosivuilla *Kaupunkipuut*-otsikon alla.

Kaupunkipuukyselyyn jätettiin yhteensä 1 406 karttamerkin-tää, joista vastaajien mielipuumerkintöjä oli 502 ja toiveita uusista puista 904. Kerääntynyt kyselyaineisto sisälsi useita erilaisia tarinoita kaupunkilaisille tärkeistä puista sekä niihin liittyvistä muistoista. Lisäksi kartalle merkittiin monia tarkkasilmäisiä havaintoja paikoista, jonne olisi hyvä istuttaa

Yllä: Japaninsiipipähkinöitä Pyynikin laajalla viheralueella.

Alla: Valkopyökki ja koreanvaahteroita Pyynikillä.

Jyrki Lehtimäki, ympäristösuunnittelija Tampereen kaupunki (teksti ja kuvat)

usia kaupunkipuita. Tiedot kyselyssä jätetyistä tärkeistä puista sekä toiveista uusiksi kaupunkipuiksi ovat paikkatietona Tampereen kaupungin suunnittelijoiden käytettävissä jatkosuunnittelua varten, jotta esimerkiksi toiveita uusista kaupunkipuista voidaan huomioida asuinalueiden sekä katu- ja viheralueiden suunnittelussa.

Käytettävän puulajiston monipuolistaminen on tärkeä tavoite

Monien muiden kaupunkien tapaan myös Tampereen viheralueilla käytetty puulajiston on, varsinkin katuviheralueilla, lajistoltaan varsin yksipuolista. Tästä syystä kaupunkipuulinjauksen yhteydessä käynnistettiin tutkimusyhteistyöhanke Arboretum Mustilan kanssa.

Hankkeen tarkoituksena on löytää uusia ilmastollisesti kestäviä puulajeja ja niiden alkuperiä monipuolistamaan ilmastollisesti muuttuvassa kaupunkiympäristössä käytettävää valikoimaa. Erityisesti etsitään katuympäristöön soveltuvia lajeja.

Kaupungin ja Mustilan yhteistyönä koekeseeen valittiin 50 lajia. Työnjakona sovittiin luontevasti, että Mustila etsii parhaan käytettävissä olevan lisäsmateriaalin ja kasvattaa taimet. Kaupunki etsii viheralueiltaan sopivia istutuspaikkoja, istuttaa taimet ja vastaa niiden hoidosta. Taimien menestymistä seurataan yhdessä.

Yhteistoimintahanke on kahdeksan vuotinen ja yhteistoiminnan tarkoituksena on tuottaa tietoa molempien soppimusosapuolien käyttöön. Hankkeessa saatava tieto julkistetaan myös yleiseen viheralankäyttöön.

Ensimmäiset koehankkeen taimet on istutettu tänä syksynä.

VIERASKYNÄ: Vesa Vuorinen ja Hannu Äystö, HAMK/ Lepaa

Ajankohtaisia täydenniskoulutuksia HAMK:ssa

*Hämeen ammattikorkeakoulun työelämäpalvelut eli täydenniskoulutuksista vastaava ”täykkäri” on saanut ajan mukaan uuden nimen **HAMK Up**. Tarjolla on nyt viheralalle uusia koulutuksia ja FISEn pätevyyskursseja. Myös jo pitkään käynnissä olleet koulutukset jatkuvat. Yhteistyö täydenniskoulutusten ja tutkintoon johtavan koulutuksen välillä on tiivistynyt ja osan täydenniskoulutuksista voi suorittaa jo osana hortonomiopintoja.*

KUVA: Vesa Vuorinen

FISEn Maisemarakennuttajan pätevyys on uusi alan tarvelähtöinen pätevyys, joka kattaa maisema- ja viherrakennuttamisen sektorin. RAP-pätevyystason tavoite on varmistaa rakennuttajan kyky toimia hankkeen vetäjänä ja rakennuttamistehtävien hyvä hallinta. Helsingin kaupunki on ensimmäisenä Suomessa ottanut maisema-RAP pätevyuden osaksi konsultin pätevyuden pisteytystä kilpailuttaessaan alueidensa infrahankkeiden rakennuttamisen projektinjohtopalveluita.

Georakentamisen kurssi on maisema-RAP pätevyteen viheralan tutkinnon (esim. hortonomi) suorittaneilta vaadittu täydenniskoulutus. Koulutus sisältää geotekniikan ja maarakentamisen, kriittisten laskelmien sekä riippuvuussuhteiden perusteet.

HAMK Up järjestää **maisemarakennuttajan pätevyteen** vaadittuja täydenniskoulutuksia, jotka ovat edellytyksenä haettaessa maisema-RAP nimikettä. Seuraava georakentamisen kurssi alkaa tammikuussa 2021 ja maisemarakennuttajan koulutus syksyllä 2021.

Talonrakennussektorilla on useita eri työnjohtajuuteen liittyviä FISE-pätevyyskursseja. Viheralalta tällainen vielä puuttuu. Viime syksynä Viherympäristöliitto perusti ryhmän, jonka tarkoituksena

on ollut luoda kuvaus viherrakentamisen työnjohtajuuden FISE-pätevyydestä. Ohjausryhmästä irrotettiin pienempi työryhmä, joka on nyt kuluneen syksyn aikana luonnostellut maisemarakentamisen työnjohtajan pätevyysedellytyksiä: tutkinto, työkokemus sekä pätevyyskoulutus ja sen sisältö. Luonnos on tällä hetkellä ohjausryhmän kommentoitavana ja se lähtee lausuntokierrokselle Viherympäristöliiton jäsenjärjestöille vielä loppuvuoden aikana. Jäsenjärjestöjen kommentointien jälkeen luonnos käsitellään VYL:n hallituksessa ja sen jälkeen lähetetään FISE:n. Tällä FISE-pätevyydellä pyritään varmistamaan se, että työnjohtajalla on kyky toimia ympäristörakentamisen työmaajohtajana ja että työnjohtajalla on maisemarakennustehtävissä hyvän rakennustavan hallinta. Milloin sitten ensimmäisten maisemarakentajatyönjohtajien pätevyittämissä koulutuksissa voidaan aloittaa, on vielä arvoitus, mutta ehkä syksyllä 2021 tämä voisi olla jo mahdollista, aika näyttää.

Hämeen ammattikorkeakoulu on kouluttanut **vihervalvoja** vuodesta 1993 lähtien. Vuosittain järjestettävän kurssin osallistujat edustavat viheralaa kattavasti. Mukana on tilaajia, kunnossapitäjiä, viherrakentajia sekä suunnittelijoita. Vihervalvojakurssi tarjoaa eri toimijoille mahdollisuuden laajentaa omaa osaamista sekä toimenkuvaa.

VIERASKYNÄ: Vesa Vuorinen ja Hannu Äystö, HAMK/ Lepaa

Yrittäjille tämä luo mahdollisuuden lisätä yrityksen palveluita. Valvojakurssi sisältää seitsemän koulutuspäivää ja tavoitteena on, että osallistuja saa valmiudet toimia vihervalvojana sekä viherrakennus- että kunnosapitokohteissa. Valvojakurssin hyväksytysti suorittanut voi anoa vihervalvoajapätevyyttä Viherympäristöliiton vihervalvoajapäivittämislautakunnalta. Viime vuosina vihervalvoajakurssin yhteydessä on järjestetty myös päivityskoulutuspäivä, joka avulla jo pätevöitytty vihervalvoja pystyy päivittämään tietonsa ajan tasalle. Tämä vuoden toteutuksessa päivityskoulutuspäivän ohjelmassa on yleiset sopimusehdot YSE 1998, kiinteistökohteiden valvonta sekä suunnittelijan tekemä valvonta, suurten puiden siirto sekä siihen liittyvät valvontatoimenpiteet sekä toteutuksen epäkohtien selvittely valvonnan näkökulmasta. Vihervalvojakurssi aloitetaan marraskuulla ja se päättyy tammikuun puolessa välissä.

Vas. Vesa Vuorinen, oik. Hannu Äystö. Kirjoittajat toimivat lehtoreina HAMKin rakennetun ympäristön koulutuksessa ja HAMK Up:n täydennyskoulutuksissa. Normaalioloissa he jakavat työhuoneen Lepaalla, korona-aikana yhteyttä pidetään päivittäin Teamsilla.

Lisää aiheesta:

<https://www.hamk.fi/hamk-up-jatkuva-oppiminen/luonnonvara-ala/>

<https://fise.fi/patevyyspalvelu/hae-patevytta/rakennuttajat/viherrakennuttaja/>

Kansallisten kaupunkipuistojen kehittämishankkeisiin myönnettiin avustusta 2,8 miljoonaa euroa

Ympäristöministeriö on myöntänyt avustusta kansallisten kaupunkipuistojen kunnostus- ja kehittämishankkeisiin yhteensä 2,87 miljoonaa euroa. Avustukset ovat osa talouden nopeaa elpymistä tukevien toimien kokonaisuutta. Avustusta myönnettiin yhteensä 22 hankkeeseen, jotka toteutetaan vuoden 2021 aikana. Avustusta saavat kaikki kymmenen kansallisten kaupunkipuistojen verkostoon kuuluvaa kaupunkia: **Forssa, Hanko, Heinola, Hämeenlinna, Kokkola, Kotka, Kuopio, Pori, Porvoo ja Turku.**

Hankeilla parannetaan kaupungin asukkaiden liikkumis- ja virkistysmahdollisuuksia sekä lähiluontoon pääsyä. Myös nähtävyy- ja elämyskohteiden saavutettavuutta kansallisissa kaupunkipuistoissa helpotetaan yhteyspolkuja parantamalla ja lisäämällä. Lisäksi rakennetaan luontoa kulutukselta ja häiriöiltä suojaavia rakenteita, kuten portaita ja lintutorneja sekä kunnostetaan jo olemassa olevia rakenteita.

Osalla hankkeista tehdään perinneympäristöjen ja lintukosteikkojen kunnostus- ja luonnonhoitotöitä sekä poistetaan vieraslajeja.

Lisää asiasta YM:n tiedotteessa:

<https://ym.fi/-/kansallisten-kaupunkipuistojen-kehittamishankkeisiin-myonnetty-avustusta-2-8-miljoonaa-euroa>

